

- [3] Sodomora, P. et. al. (2021). STUDENT STORYTELLING FOR COMMUNICATION SKILL DEVELOPMENT ONLINE (IN THE TIME OF COVID-19 QUARANTINE). *The New Educational Review*, 63, 149-160. <https://doi.org/10.15804/tner.21.63.1.12>
- [4] Zalazar-Jaime, M., Moretti, L., García-Batista, Z., & Medrano, L. (2023). EVALUATION OF AN ACADEMIC SATISFACTION MODEL IN E-LEARNING EDUCATION CONTEXTS. *Interactive Learning Environments*, 31(7), 4687-4697. <https://doi.org/10.1080/10494820.2021.1979047>
- [5] Susanti, L., Alamsyah, D. & Hikmawati, N. (2023). INDIVIDUAL PERFORMANCE MODEL FOR E-LEARNING IN UNIVERSITY. 2023 3rd International Conference on Intelligent Communication and Computational Techniques (ICCT), Jaipur, India, 1-5. Retrieved from: <https://ieeexplore.ieee.org/document/10075959> accessed 10 June 2024.
- [6] Suryawanshi, V., & Suryawanshi, D. (2015). FUNDAMENTALS OF E-LEARNING MODELS: A REVIEW. *IOSR Journal of Computer Engineering*, 20, 107-120. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/349917219_Fundamentals_of_E-Learning_Models_A_Review
- [7] Mammadov N. oglu, Sokolova, S., & Kholiavko, N. (2019). DEVELOPMENT OF STUDENTS' FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE IN CONTEXT OF INTERNATIONALISATION AND INFORMATISATION OF HIGHER EDUCATION. *Advanced Education*, 6(11), 22–29. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.155501>
- [8] Arun, K., Kahraman Gedik, N., Olcay, Z., Ozdemir, G., & Çıkrıkçı, M. (2023). A SCALE DEVELOPMENT TO DETERMINE UNIVERSITY STUDENTS' ATTITUDES TO ONLINE EXAMS ASSESSMENT. *Advanced Education*, 11(23), 157–169. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.283028>
- [9] Vivek, R., Nanthagopan, Y., Piriyaarshan, S., & Krupskyi, O. (2023). TEACHING PRACTICES IN THE NEW NORMAL: QUALITATIVE INQUIRY (SRI LANKA CASE). *Advanced Education*, 11(23), 170–189. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.290370>
- [10] Nychkalo N., & Gutor L. (2024). COMMUNICATION ASPECTS IN DEONTOLOGICAL EDUCATION OF MEDICAL STUDENTS IN UKRAINE: TRADITIONAL AND DIGITAL LEARNING TOOLS. *Education: Modern Discourses*, No. 7, 104–113. <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2024-7-1>
- [11] Gutor, L., & Sodomora, P. (2024). HYBRID COMMUNICATION TRAINING TECHNIQUE TO SOLVE WARTIME ACADEMIC AND SAFETY ISSUES: PERCEPTION OF MEDICAL STUDENTS. *Advanced Education*, 12(25), 44–55. <https://doi.org/10.20535/2410-8286.308207>.
- [12] Bernardo, M. A., & Baranovich, D. L. (2014). HIGHER EDUCATION IN THE HEART OF CONFLICT: THE PIVOTAL ROLE OF STUDENT AFFAIRS. *International Journal of Educational Development* 35, 78-85. doi: 10.1016/j.ijedudev.2012.08.007
- [13] Bykov, V. Y. (2006). [THE THEORETICAL AND METHODOLOGICAL GROUNDS FOR MODELING OF EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF MODERN PEDAGOGIC SYSTEMS. *Information Technologies and Learning Tools*, 1(1).] in Ukrainian

УДК 378.014.3:005.6:37.013.73

DOI: 10.31652/2412-1142-2025-77-91-104

Ілійчук Любомира Василівна

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри початкової освіти та освітніх інновацій,
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна
ORCID ID: 0000-0003-4274-6903
liubomyra.iliichuk@pnu.edu.ua

ПРИНЦИПИ МОНІТОРИНГУ В СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті здійснено теоретичне осмислення сутності моніторингу в системі внутрішнього забезпечення якості вищої педагогічної освіти як складного багатовимірного явища, що інтегрує управлінську, аналітичну та прогностичну функції. Моніторинг розглядається як ключовий інструмент реалізації внутрішньої політики якості, спрямованої на своєчасне виявлення освітніх тенденцій, ризиків, функціональних недоліків та перспектив удосконалення освітньої системи. Аргументовано доцільність впровадження системного підходу до моніторингової

діяльності в закладі вищої освіти, що забезпечує зворотний зв'язок, підвищує обґрунтованість управлінських рішень і сприяє формуванню культури якості. У межах здійсненого теоретико-методологічного аналізу розроблено й обґрунтовано авторську систему принципів моніторингу якості вищої педагогічної освіти, яка виступає цілісною концептуальною основою організації моніторингової діяльності у сфері професійної підготовки майбутніх учителів. Зауважено, що принципи не лише визначають нормативно-світоглядні рамки моніторингу, а й безпосередньо впливають на його функціональне наповнення. Запропонована п'ятигрупова класифікація принципів охоплює ключові детермінанти моніторингу, що забезпечують його наукову обґрунтованість, структурно-функціональну цілісність, аналітичну валідність, управлінську ефективність і гуманістичну спрямованість. Показано, що дотримання зазначених принципів є передумовою забезпечення валідності, надійності, прозорості та ефективності моніторингових процесів у межах внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності у закладах вищої освіти. Сформульована система принципів моніторингу створює методологічне підґрунтя для цілісного, структурованого організованого та ціннісно орієнтованого здійснення моніторингової діяльності в закладах вищої освіти, що є необхідною умовою забезпечення якості освітніх послуг.

Ключові слова: якість освіти; моніторинг; вища педагогічна освіта; внутрішня система забезпечення якості; принципи моніторингу; моніторинг якості вищої педагогічної освіти.

1. ВСТУП

Постановка проблеми. В умовах інтенсивних трансформацій вищої освіти питання забезпечення її якості набуває виняткової значущості, що зумовлено потребою формування конкурентоспроможного фахівця. Особливо гостро ця проблема постає в контексті підготовки педагогічних кадрів, адже саме від якості освітніх послуг залежить відтворення інтелектуального потенціалу суспільства, забезпечення наступності освітнього процесу та формування нової генерації вчителів, здатних не лише ефективно реалізовувати професійну діяльність, а й продукувати сучасні освітні стратегії відповідно до викликів часу. Забезпечення якості вищої педагогічної освіти розглядається як складний, багаторівневий і багатоаспектний процес, що охоплює всі компоненти освітньої діяльності та передбачає інтеграцію внутрішніх механізмів моніторингу. Останній трактується не лише як засіб контролю чи інструмент перевірки, а як системна діяльність, що передбачає цілеспрямоване збирання, об'єктивний аналіз, узагальнення та інтерпретацію інформації про стан та динаміку якості освіти з метою забезпечення ефективного зворотного зв'язку та прийняття стратегічно виважених управлінських рішень у межах внутрішньої системи якості. У структурі цієї системи особливу роль відіграють принципи моніторингу, які виступають концептуальними орієнтирами, що визначають логіку побудови, змістове наповнення та інструментарій реалізації моніторингових процедур. Дотримання принципів забезпечує методологічну цілісність і наукову верифікованість процесу моніторингу, уможливорює цільову систематизацію інформації, підвищує достовірність оцінювання освітніх результатів, а також сприяє прийняттю обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освітньої діяльності в закладах вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика забезпечення якості вищої освіти посідає одне з провідних місць у сучасному науковому дискурсі. Різні аспекти цього явища розглядають О. Біляковська, І. Булах, Н. Грабовенко, Ю. Дутчак, Л. Загородня, О. Іванова, Л. Івашко, І. Єременко, М. Кондрашов, В. Кухарський, В. Луговий, С. Мороз, О. Островерх, Л. Петриченко, О. Прігун, З. Рябова, С. Садрицька, В. Стельмашенко, Ж. Таланова, О. Форкуца, О. Чемерис, Н. Черняшук, О. Чорна, О. Цюк, С. Щудло та інші дослідники, які висвітлюють питання якості освітнього процесу, результатів навчання, кадрового та матеріально-технічного забезпечення, організації освітнього середовища тощо.

Окрема увага в науковій літературі приділяється проблемі моніторингу якості освіти, що розглядається не лише як засіб оцінювання, а як ефективний управлінський інструмент в умовах розвитку внутрішніх систем забезпечення якості в закладах вищої освіти. У цьому контексті значний внесок зробили І. Анненкова, С. Бабінець, Н. Байдацька, І. Белікова, О. Білик, Н. Гагаріна, І. Гириловська, В. Гоцул, А. Денисенко, Н. Денисова, Г. Єльнікова,

Ю. Жук, Г. Зварич, В. Зінченко, О. Касьянова, С. Кретович, Г. Красильникова, І. Лапшина, О. Локшина, Т. Лукіна, О. Ляшенко, А. Михацька, О. Овчарук, О. Осередчук, В. Приходько, С. Садрицька, Т. Сіткар, К. Тараненко, Л. Тарасюк, Г. Чирва, І. Шимків, Л. Щоголева та ін.

Принципи моніторингу якості освіти виступають ключовим методологічним компонентом моніторингової діяльності, оскільки визначають логіку, ціннісні орієнтири, вимоги до процедур збору, аналізу й використання інформації. Питання теоретичного обґрунтування принципів моніторингу знайшли відображення в роботах Н. Байдацької, С. Баля, І. Гириловської, В. Зінченка, О. Касьянкової, Г. Красильникової, Т. Лукіної, О. Островерх, О. Осередчук, В. Приходька та інших учених, які досліджували як загальні положення моніторингу в освіті, так і специфіку його реалізації в системі вищої школи.

Попри наявність значної кількості наукових напрацювань, недостатньо уваги приділено системному аналізу саме принципів моніторингу в контексті внутрішнього забезпечення якості вищої педагогічної освіти, що й зумовлює актуальність даного дослідження.

Мета статті – теоретично обґрунтувати сутність та зміст моніторингу в контексті внутрішнього забезпечення якості вищої педагогічної освіти, здійснити класифікацію принципів функціонування моніторингових процедур у закладах вищої освіти.

2. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У зв'язку з розширенням сфери застосування та зростанням значущості забезпечення якості у різних галузях, зокрема в освіті, категорія «моніторинг» поступово інтегрується у теоретико-методологічний дискурс освітніх досліджень. Поняття «моніторинг» (від англ. monitoring – «контроль», «спостереження», «відстеження») вперше з'явилося у науковому обігу у другій половині XX століття, насамперед у сферах ґрунтознавства та екології, де його застосовували для систематичного спостереження за станом природного середовища. Надалі це поняття зазнало трансформації, ставши міждисциплінарною категорією, що отримала широке поширення у різних галузях людської діяльності, таких як освіта, медицина, економіка та соціологія [1]. Розширення сфери використання поняття «моніторинг» зумовлене потребою у безперервному зборі, аналізі та інтерпретації даних для прийняття ефективних управлінських рішень. У педагогічній теорії і практиці моніторинг набув особливого значення як інструмент оцінювання якості освіти, що забезпечує зворотний зв'язок, сприяє удосконаленню освітніх процесів та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень на різних рівнях функціонування освітньої системи.

Аналіз наукових досліджень у сфері моніторингу якості освіти свідчить про широкий та багатовимірний характер осмислення цього явища в різних контекстах і галузях. Зокрема, М. Дормал, А. Рейкс і Д. Маккой звертають увагу на необхідність адаптації інструментів моніторингу до соціокультурних особливостей країн із різним рівнем розвитку, що має особливе значення для ранньої освіти у країнах більшості світу [2]. Варто відзначити дослідження П. Ермосільї, Ф. Муньос-Ла Рівери, Н. Атеаги та Е. Гальярдо, які зосереджують увагу на формуванні стратегій оцінювання та моніторингу компетентностей у технічних освітніх програмах, підкреслюючи тісний зв'язок між якістю освіти та розвитком ключових професійних компетенцій здобувачів [3]. Особливу увагу науковці Ю. Лі, Ф. Чжу, П. Лі та Р. Ван приділяють розробці технологічних рішень і платформ для моніторингу та оцінювання якості освіти на основі аналізу великих даних, що забезпечує більш комплексний і глибокий аналіз освітніх процесів [4]. Поряд із цим підкреслюється необхідність системного підходу до моніторингу як невід'ємної складової методології забезпечення якості вищої освіти [5].

Важливість моніторингу як ключового інструменту управління якістю вищої освіти підкреслюється в роботах О. Балалаєвої, О. Шинкарук, Б. Павлюка, Д. Бідука та О. Ящук, які висвітлюють його роль у забезпеченні ефективності освітніх процесів [6]. У контексті стрімкого розвитку дистанційного навчання нові підходи до моніторингу якості, що враховують специфіку цифрових освітніх середовищ і трансформаційні процеси в освіті, запропонували О. Осередчук, І. Драчук, В. Тесленко, С. Ушневич, Н. Душечкіна,

С. Кубицький та А. Чичук [7]. Педагогічний вимір проблеми моніторингу представлений у працях М. Гриньової, Н. Дорохової, В. Жамардія та О. Школи [8], які розглядають принципи навчання, спрямовані на розвиток систем моніторингу якості в університетському середовищі, що свідчить про інтеграцію педагогічних засад у механізми забезпечення якості. Крім того, дослідники О. Осередчук, Л. Ніколенко, С. Долинний, Н. Ордатій, Т. Ситник та Т. Стратан-Артишкова наголошують на ключовій ролі сучасних інформаційних технологій у підвищенні ефективності моніторингових процедур та оптимізації процесів збору і аналізу даних [9]. Методологічна база моніторингу якості освіти постійно розвивається, що підтверджується аналізом підходів до організації моніторингу і оцінювання у вищій освіті, зокрема в дослідженнях О. Чередніченко та О. Яголенко [10].

Отже, розглянуті наукові праці охоплюють широкий спектр наукових досліджень, починаючи від інструментальних та методологічних засад моніторингу якості освіти до педагогічних і технологічних інновацій. Такий міждисциплінарний підхід відображає комплексність проблематики та зумовлює необхідність інтегрованих рішень для підвищення ефективності систем внутрішнього забезпечення якості у закладах вищої освіти.

У сучасному нормативно-правовому полі України поняття «моніторинг якості освіти» законодавчо визначене у Законі України «Про освіту» (2017), де воно трактується як система послідовних і систематичних заходів, спрямованих на виявлення та відстеження тенденцій розвитку якості освіти на загальнодержавному, регіональному та локальному рівнях. Основною метою цієї системи є встановлення відповідності фактичних результатів освітньої діяльності її задекларованим цілям, а також здійснення оцінювання ступеня та причин можливих відхилень від поставлених цілей [11]. З огляду на це, моніторинг якості освіти виступає як системний, цілісний і багаторівневий процес, який забезпечує безперервний контроль і оцінювання освітніх результатів у різних контекстах – від загальнодержавного до локального рівня. Такий підхід акцентує увагу на комплексності й системності моніторингових заходів, що включають не лише фіксацію поточного стану, а й аналіз тенденцій розвитку якості освіти, а також виявлення причин та факторів відхилень від визначених освітніх цілей. Водночас, цей нормативний підхід окреслює моніторинг як інструмент забезпечення відповідності освітньої діяльності встановленим стандартам і стратегічним завданням, що є базовою передумовою ефективного управління якістю в освітніх системах на всіх рівнях. Відтак, моніторинг виступає не лише процедурою контролю, а й основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень, спрямованих на підвищення якості освітніх послуг, що набуває особливої важливості в умовах реформування системи вищої педагогічної освіти.

У наукових джерелах спостерігається варіативність у розумінні сутності поняття «моніторинг якості освіти», який розглядається як система (В. Базелюк, Н. Байдацька, Д. Бодненко, І. Бойчук, М. Гриньова, А. Денисова, М. Кічула, О. Коваленко, О. Локшина, Т. Лукіна, О. Ляшенко, Н. Пасічник, І. Проценко, З. Рябова, Л. Сігаєва, Є. Хриков, Г. Чирва), процес (К. Азізова, М. Барна, О. Гірний, А. Денисова, Г. Красильникова, С. Кретович, І. Маноха, Л. Медвідь, Т. Олеандр, О. Осередчук, Т. Хлебнікова), технологія (О. Кучерявий, В. Приходько, Т. Федірчик), процедура або засіб збору й аналізу інформації (І. Анненкова, Г. Єльнікова, Н. Лазаренко, С. Садрицька, М. Фуллан). Водночас провідною є позиція, відповідно до якої моніторинг інтерпретується як цілісна система збору, обробки, аналізу, прогнозування та використання інформації з метою регулювання, коригування та вдосконалення освітньої діяльності. У цьому контексті дане поняття набуває змістової конкретизації, поєднуючи загальні характеристики моніторингової діяльності зі специфікою освітньої сфери – зокрема, орієнтацією на виявлення рівня відповідності освітнього процесу та його результатів визначеним стандартам, критеріям і суспільним очікуванням.

Проведений аналіз наукових джерел дозволяє виокремити кілька провідних позицій щодо його тлумачення, які мають спільне теоретико-методологічне підґрунтя, але різняться акцентами та функціональними домінантами. Зокрема, у наукових розвідках О. Локшиної,

О. Ляшенка, Т. Лукіної простежується спільна концептуальна основа – системний підхід, який передбачає цілеспрямовану діяльність зі збору, опрацювання, зберігання, аналізу та поширення інформації про стан освітньої системи з метою прогнозування її розвитку та прийняття рішень. Проте ці підходи мають і певні відмінності в акцентах, що зумовлюють їх змістове розмежування. Так, О. Локшина акцентує на інтегративному характері моніторингової системи, підкреслюючи її управлінську орієнтацію, відповідно до чого моніторинг розглядається як інструмент, що забезпечує формування науково обґрунтованих рішень, спрямованих на підвищення ефективності функціонування освітньої галузі, що виразно засвідчує його потенціал як управлінського механізму [12, с. 28]. О. Ляшенко, розглядаючи моніторинг як систему заходів, робить акцент не лише на збиранні та аналізі інформації, а й на прогнозуванні розвитку освітніх процесів на основі емпіричних даних, виявлених тенденцій і закономірностей [13, с. 22]. У цьому підході простежується аналітико-прогностичне домінування, що доповнює управлінський вектор більш виразним дослідницьким складником. У свою чергу, Т. Лукіна акцентує на багатофункціональності моніторингу, визначаючи його не лише як спеціалізовану систему, а й як інформаційний інструмент управління якістю освіти й процедуру збору даних. Її підхід найбільш повно поєднує системний, управлінський та інформаційно-аналітичний компоненти моніторингової діяльності [14, с. 519].

Результати аналізу наукових підходів до моніторингу в галузі освіти та забезпечення її якості свідчать, що у сучасній педагогічній науці відсутнє уніфіковане визначення поняття «моніторинг якості освіти». Це зумовлено складністю й багатогранністю цього явища, яке функціонує в межах складної, динамічної освітньої системи. Разом з тим, узагальнення існуючих підходів дозволило виокремити спільні характеристики моніторингу якості освіти, зокрема: безперервний характер моніторингу, спрямованість на систематичне спостереження, відстеження та оцінювання стану об'єкта, функціонування як інформаційної системи, забезпечення зворотного зв'язку у процесі управління, наявність стандартизованих індикаторів, а також потенціал до регулювання й прогнозування подальших змін.

Оскільки формулювання поняття «моніторинг якості освіти» у вітчизняній педагогічній науці наразі не має єдиного тлумачення, а науковці розглядають його з позицій різних підходів (системного, процесуального, технологічного, інструментального, діяльнісного, процедурного тощо), актуальним є уточнення цього терміна відповідно до специфіки досліджуваного предметного поля. У цьому контексті наші наукові пошуки зосереджено на розгляді моніторингу якості освіти у трьох взаємопов'язаних вимірах: як системи – упорядкованої сукупності взаємозалежних компонентів, що функціонують з метою ідентифікації чинників впливу на якість підготовки суб'єктів освітньої діяльності і вироблення стратегій її вдосконалення; як процесу – послідовної діяльності зі спостереження, збору, аналізу, оцінювання та прогнозування стану освітньої системи; як інструмента – аналітичного засобу для обґрунтованого формулювання висновків щодо кількісних та якісних параметрів функціонування освітньої практики.

Моніторинг відіграє ключову роль у внутрішній системі забезпечення якості вищої педагогічної освіти, оскільки забезпечує безперервний контроль, оцінювання та аналіз освітніх процесів і результатів, що сприяє своєчасному виявленню недоліків та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень [15; 16; 17]. В основі ефективного функціонування моніторингової системи лежать принципи, які регламентують організацію, методологію та етичні засади проведення моніторингових досліджень, забезпечуючи системність, об'єктивність, валідність і надійність отриманих даних, а також їх інтерпретацію з урахуванням специфіки педагогічної сфери. Розгляд і класифікація принципів моніторингу є необхідним кроком для підвищення якості освітніх послуг в закладах вищої освіти та служить базою для подальшого емпіричного дослідження. Таким чином, теоретичні основи цього наукового пошуку базуються на системному підході до розгляду якості вищої педагогічної освіти через призму внутрішнього моніторингу, що включає комплексну оцінку освітніх процесів та результатів на основі обґрунтованих принципів моніторингової діяльності.

3. МЕТОДИКА ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи, застосування яких забезпечило комплексний аналіз проблеми принципів моніторингу якості вищої педагогічної освіти в межах внутрішнього забезпечення її якості. Зокрема, для досягнення поставленої мети використано такі методи: теоретичний аналіз і синтез – для вивчення й систематизації наукових праць вітчизняних дослідників, які присвячені проблематиці моніторингу та принципів його організації; порівняльно-аналітичний метод – для встановлення спільних і відмінних підходів до визначення й класифікації принципів моніторингу в науковому дискурсі; узагальнення – для формулювання концептуального бачення класифікації принципів моніторингу якості вищої педагогічної освіти; структурно-логічне моделювання – для побудови авторської класифікації принципів моніторингу з урахуванням специфіки професійної підготовки майбутніх учителів у закладах вищої освіти. Результатом проведеного дослідження стало обґрунтування підходів до типологізації принципів моніторингу якості освіти, адаптованих до контексту внутрішньої системи забезпечення якості у сфері вищої педагогічної освіти, а також формулювання авторської класифікації цих принципів.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

У контексті забезпечення якості вищої педагогічної освіти моніторинг виступає як системний аналітичний процес, що охоплює всі ключові складники освітньої діяльності й потребує науково обґрунтованих засад, які визначають його методологічну логіку, змістову спрямованість і організаційну доцільність. Визначальну роль у цьому процесі відіграють принципи моніторингу, які виступають своєрідними регулятивними орієнтирами, що забезпечують цілісність, об'єктивність і результативність моніторингових процедур. Дотримання принципів дозволяє не лише уніфікувати підходи до проведення моніторингу, а й забезпечити його відповідність стандартам якості, етичним нормам і потребам розвитку системи вищої педагогічної освіти.

Варто зазначити, що ця проблема була предметом наукових розробок багатьох дослідників, серед яких Н. Байдацька [18], С. Баля [19], І. Гириловська [20], В. Зінченко [21], О. Касьянова [22], Г. Красильникова [23], Т. Лукіна [24], О. Осередчук [25], О. Островерх [26], В. Приходько [27] та ін. Аналіз наукових джерел свідчить про відсутність уніфікованого підходу до визначення системи принципів моніторингу якості освіти. У працях дослідників окреслюються варіативні переліки принципів, що відображають різні методологічні підходи та акценти у розумінні сутності моніторингу. Зокрема, виділяють такі принципи: безперервності, науковості, прогностичності, об'єктивності, систематичності, планомірності, свідомості та активності, наочності, гласності (Н. Байдацька); науковості, безперервності, об'єктивності, узгодженості, валідності, діагностико-прогностичної спрямованості, систематичності, єдності управління й самоуправління, гуманістичної спрямованості, наступності, відкритості та оперативності (С. Баля, В. Красовська); взаємодії, послідовності, валідності, об'єктивності, систематичності, гуманізму (І. Гириловська); науковості, безперервності, об'єктивності, валідності, діагностико-прогностичної спрямованості, систематичності, єдності управління та самоуправління (В. Зінченко); узгодженості, об'єктивності, комплексності, безперервності, своєчасності, перспективності, рефлексивності, гуманістичної спрямованості, відкритості та оперативності (Т. Лукіна); системності, науковості, об'єктивності і несуперечливості, цілісності, оперативності і прогностичності, адекватності, масштабності (Г. Красильникова); науковості, інтегрованості, мобільності, об'єктивності, валідності, діагностико-прогностичної спрямованості, систематичності, єдності управління та самоуправління, послідовності, гуманізму (О. Осередчук); інтегрованості, мобільності, конкретності, реалістичності, етичності (В. Приходько).

На основі аналізу наукових джерел нами здійснено узагальнення та систематизацію принципів моніторингу якості освіти, що засвідчує як спільні, так і специфічні підходи окремих дослідників до методологічного підґрунтя моніторингової діяльності. Попри відсутність уніфікованої класифікації, запропоновані принципи умовно можна згрупувати у кілька тематичних блоків:

1) методологічні принципи (науковість, системність, цілісність, несуперечливість, комплексність, перспективність, інноваційність) – акцентують на необхідності здійснення моніторингу на основі науково обґрунтованих підходів, з урахуванням цілісного характеру об'єкта вивчення, методичної послідовності, логіки дослідження та відповідності обраного інструментарію змісту моніторингу (Н. Байдацька, С. Баля, В. Зінченко, Г. Красильникова, В. Красовська, Т. Лукіна, О. Осередчук);

2) організаційно-функціональні принципи (безперервність, наступність, систематичність, плановірність, послідовність, узгодженість, масштабність, інтегрованість, мобільність) – підкреслюють регулярність, структурованість та упорядкованість моніторингової діяльності у часі й просторі, забезпечують логічну послідовність етапів, циклічність та повторюваність оцінювання (Н. Байдацька, С. Баля, І. Гириловська, В. Зінченко, Т. Лукіна, Г. Красильникова, В. Красовська, О. Осередчук);

3) оцінювально-аналітичні принципи (конкретність, об'єктивність, діагностико-прогностична спрямованість, валідність, адекватність, реалістичність, прогностичність) – забезпечують достовірність і точність результатів, їхню відповідність реальному стану освітньої системи, а також спрямовані на уникнення упередженості, забезпечення надійності інтерпретації та аналітичної цінності отриманої інформації (Н. Байдацька, С. Баля, І. Гириловська, Г. Красильникова, В. Красовська, В. Зінченко, Т. Лукіна, О. Осередчук, В. Приходько);

4) управлінсько-інформаційні принципи (єдність управління й самоуправління, відкритість, оперативність, інформаційність) – забезпечують взаємозв'язок між моніторингом та управлінською діяльністю, сприяють своєчасному реагуванню на виявлені проблеми, оптимізації управлінських рішень та налагодженню зворотного зв'язку (С. Баля, Г. Красильникова, В. Красовська, Т. Лукіна, В. Зінченко, О. Осередчук);

5) ціннісно-гуманістичні принципи (гуманістична спрямованість, етичність, гласність, рефлексивність, свідомість і активність, взаємодія, гуманізм) – спрямовані на врахування інтересів усіх учасників освітнього процесу, побудову взаємодовіри, розвиток демократичних форм взаємодії, дотримання морально-етичних норм у процесі здійснення моніторингу (Н. Байдацька, С. Баля, І. Гириловська, В. Красовська, Т. Лукіна, О. Осередчук, В. Приходько).

Таким чином, принципи моніторингу якості освіти охоплюють широкий спектр вимог – від методологічних до ціннісно-гуманістичних. Їх змістовна систематизація слугує підґрунтям для формування цілісної концептуальної бази дослідження та створення ефективної моделі моніторингу якості вищої педагогічної освіти, зорієнтованої на забезпечення її ефективності, цілісності, результативності й динамічного розвитку.

У межах проведеного дослідження нами сформульовано авторську систему принципів моніторингу якості вищої педагогічної освіти, яка ґрунтується на розробленій п'ятигруповій класифікації, що охоплює ключові методологічні, організаційні, аналітичні, управлінські та ціннісні орієнтири моніторингової діяльності. Запропонована система є результатом узагальнення сучасних наукових підходів, сформована з урахуванням специфіки забезпечення якості професійної підготовки майбутніх вчителів та концептуально пов'язана з авторським розумінням сутності моніторингу якості вищої педагогічної освіти. Відтак, до принципів моніторингу якості вищої педагогічної освіти нами віднесено (рис. 1):

1. Методологічні принципи – визначають концептуальні засади моніторингової діяльності, зумовлюють її наукову верифікованість, внутрішню логічну узгодженість та обґрунтованість. Реалізація методологічних принципів забезпечує формування системного

бачення якості вищої педагогічної освіти, що охоплює взаємозв'язки між усіма її складниками та процесами. Зазначена група охоплює такі ключові принципи:

- принцип науковості – передбачає застосування теоретично обґрунтованих, верифікованих та методологічно послідовних підходів, які забезпечують об'єктивність, репрезентативність і достовірність результатів моніторингових процедур;

- принцип системності – визначає розгляд об'єкта моніторингу як цілісної, взаємопов'язаної системи, у якій кожен елемент взаємодіє з іншими в межах єдиного функціонального простору освітньої діяльності;

- принцип цілісності – зумовлює необхідність охоплення всієї множини значущих елементів, чинників і рівнів функціонування системи вищої педагогічної освіти при здійсненні моніторингових заходів;

- принцип несуперечливості – забезпечує логічну узгодженість змістових, методичних і процедурних компонентів моніторингу, унеможливлючи виникнення внутрішніх суперечностей між етапами дослідження;

- принцип комплексності – орієнтує на всебічне вивчення об'єкта моніторингу із застосуванням різнорівневих індикаторів, інструментарію та методів, що дає змогу відтворити повну картину стану й динаміки якості освіти.

2. Організаційно-функціональні принципи – окреслюють структурно-процесуальні виміри організації моніторингу, визначаючи його логіко-функціональну побудову, ритмічність, масштабність та адаптивність до умов трансформації освітнього середовища. Їх дотримання забезпечує цілісне, гнучке й ефективне функціонування моніторингової системи. До складу цієї групи входять такі принципи:

- принцип безперервності – передбачає регулярне, динамічне і повторюване здійснення моніторингу для забезпечення оперативного виявлення тенденцій і своєчасного реагування на виявлені зміни;

- принцип плановірності – полягає в чіткій структурованості та заздалегідь визначеній логіці організації моніторингових процедур, що сприяє упорядкованості та системності процесу збирання і аналізу даних;

- принцип послідовності – передбачає логічно зумовлену зміну етапів моніторингу, що забезпечує внутрішню логіку розвитку дослідження і достовірність інтерпретації результатів;

- принцип узгодженості – вимагає забезпечення скоординованої діяльності всіх учасників моніторингового процесу, їх взаємодії на основі спільно визначених цілей і процедур;

- принцип мобільності – орієнтує на гнучке структурування моніторингової діяльності з урахуванням змінних зовнішніх і внутрішніх умов, швидке реагування на нові освітні виклики;

- принцип адаптивності – передбачає здатність системи моніторингу трансформуватись відповідно до зміни стратегічних цілей, соціокультурного контексту та потреб суб'єктів освітньої діяльності.

3. Оцінювально-аналітичні принципи – спрямовані на забезпечення методичної точності, діагностичної глибини та аналітичної достовірності процесу моніторингу, формуючи підґрунтя для науково обґрунтованого прийняття управлінських рішень у сфері забезпечення якості освіти. У межах цієї групи визначальними є такі принципи:

- принцип об'єктивності – забезпечує нейтральність, неупередженість та незалежність процедур оцінювання від суб'єктивного впливу учасників моніторингового процесу;

- принцип валідності – означає відповідність методів, інструментів і показників оцінювання реальному змісту і структурі досліджуваного явища;

- принцип діагностичності – передбачає здатність моніторингу до виявлення глибинних причин функціональних порушень, проблем та потенціалу для вдосконалення освітньої системи;

- принцип прогностичності – орієнтує на виявлення тенденцій і прогнозування подальшого розвитку освітніх процесів на основі аналітичної інтерпретації результатів;

- принцип адекватності – гарантує відповідність оцінюваних характеристик потребам суб'єктів моніторингу, цілям аналізу та умовам освітньої практики;

- принцип конкретності – вимагає чіткості, однозначності та деталізації інформації, що подається, з метою її інтерпретативної точності і практичної релевантності.

4. Управлінсько-інформаційні принципи – забезпечують інтеграцію системи моніторингу з управлінськими процесами у сфері вищої освіти та механізмами інформаційного забезпечення, сприяючи обґрунтованому прийняттю управлінських рішень і стратегічному плануванню на основі достовірних та актуальних даних. До цієї групи належать такі принципи:

- принцип відкритості – передбачає прозорість процедур збору, обробки та поширення інформації, а також доступність результатів моніторингу для усіх зацікавлених сторін;

- принцип оперативності – вимагає своєчасного збору, аналізу та використання інформації для прийняття управлінських рішень у динамічному освітньому середовищі;

- принцип інформаційної релевантності – означає актуальність, достовірність і цільову спрямованість інформації, що використовується у процесі моніторингу, відповідно до потреб управління;

- принцип єдності управління і самоуправління – передбачає гармонійне поєднання централізованого керівництва з автономією освітніх інституцій на засадах субсидіарності та спрямованості на саморозвиток.

5. Ціннісно-гуманістичні принципи – відображають аксіологічний вимір моніторингу як складової гуманістично орієнтованої освітньої системи, у межах якої діяльність щодо забезпечення якості ґрунтується на повазі до гідності особистості, партнерстві та саморозвитку. Цю групу становлять:

- принцип гуманістичної спрямованості – передбачає пріоритетність особистісного розвитку, утвердження суб'єктності, поваги до гідності кожного учасника освітнього процесу;

- принцип етичності – зобов'язує дотримуватися норм професійної етики, забезпечувати конфіденційність, неупередженість та повагу до позицій усіх суб'єктів моніторингового процесу;

- принцип суб'єктної взаємодії – акцентує на активному включенні усіх учасників освітнього процесу в моніторингову діяльність на засадах партнерства, співробітництва й відповідальності;

- принцип рефлексивності – вимагає постійного осмислення власної діяльності, здатності до самооцінки та корекції практик на основі аналізу результатів моніторингу.

Отже, запропонована авторська система принципів моніторингу виступає не лише фундаментальним теоретико-методологічним підґрунтям для формування ефективної внутрішньої системи забезпечення якості вищої педагогічної освіти, але й функціонує як інструментальний механізм, що забезпечує цілісність, системність та достовірність процедур збору, обробки й аналізу інформації щодо стану освітніх процесів і результатів їхньої реалізації. Впровадження даної системи сприяє послідовності, об'єктивності та надійності моніторингових процедур, що в свою чергу оптимізує управлінські процеси у сфері освіти, підвищує рівень професійної підготовки здобувачів освіти й адекватно відповідає сучасним викликам і нормативним вимогам розвитку вищої педагогічної освіти. Відтак, розроблена класифікація принципів моніторингу володіє суттєвим потенціалом для практичного впровадження у діяльність закладів вищої освіти, а також відкриває перспективи для подальших наукових досліджень у сфері забезпечення якості вищої педагогічної освіти.

Рис. 1. Принципи моніторингу якості вищої педагогічної освіти

5. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Проведене дослідження дало змогу констатувати, що моніторинг виступає невід'ємним чинником забезпечення якості вищої педагогічної освіти, підвищуючи ефективність управлінських рішень та сприяючи сталому розвитку освітніх процесів. У науковій літературі відсутнє єдине усталене визначення цього поняття, де воно розглядається через призму різноманітних підходів – системного, процесуального, технологічного, інструментального, діяльнісного, процедурного тощо. У цьому дослідженні увагу сфокусовано на трьох взаємопов'язаних вимірах моніторингу: як системи – впорядкованій сукупності взаємозалежних компонентів, що функціонують для ідентифікації факторів впливу на якість професійної підготовки і розробки стратегій її удосконалення; як процесу – послідовній діяльності зі спостереження, збору, аналізу, оцінювання та прогнозування стану освітньої системи; як інструмента – аналітичному засобі для обґрунтованого формулювання висновків щодо кількісних і якісних параметрів освітньої практики. Принципи моніторингу класифіковано за п'ятьма групами: методологічні (науковість, системність, цілісність, несуперечливість, комплексність); організаційно-функціональні (безперервність, планованість, послідовність, узгодженість, мобільність, адаптивність); оцінювально-аналітичні (об'єктивність, валідність, діагностичність, прогностичність, адекватність, конкретність); управлінсько-інформаційні (відкритість, оперативність, інформаційна релевантність, єдність управління і самоуправління); ціннісно-гуманістичні (гуманістична спрямованість, етичність, суб'єктна взаємодія, рефлексивність). Запропонована класифікація принципів моніторингу забезпечує системний та комплексний підхід до організації моніторингових процедур у вищій педагогічній освіті, сприяє підвищенню якості збору, обробки та аналізу інформації, а також створює основу для прийняття ефективних управлінських рішень, що враховують соціокультурні, етичні та педагогічні аспекти освітнього процесу. Впровадження цих принципів у практику діяльності закладів вищої освіти забезпечує адаптивність системи моніторингу до динамічних змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі, що є запорукою сталого розвитку та конкурентоспроможності освітніх програм і професійної підготовки майбутніх педагогів.

Перспективи подальших досліджень полягають у емпіричній верифікації запропонованої класифікації принципів моніторингу в практиці закладів вищої педагогічної освіти, розробці методичних рекомендацій щодо їх впровадження та інтеграції у внутрішні системи забезпечення якості. Окрім того, доцільним є вивчення впливу різних зовнішніх і внутрішніх факторів на ефективність моніторингових процедур, а також дослідження потенціалу цифрових технологій у вдосконаленні системи моніторингу якості вищої педагогічної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- [1] Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : К.І.С., 2004. 128 с.
- [2] Dormal M., Raikes A., McCoy DC. Improving measurement efficiency of an early education quality monitoring tool for majority world countries. *Early Education and Development*. 2025. Vol. 36. № 3. P. 640–662. DOI: <https://doi.org/10.1080/10409289.2024.2423277>
- [3] Hermosilla P., Munoz-La Rivera F., Ateaga N., Gallardo E. Strategy for the evaluation and monitoring of competencies in engineering programs to improve students' learning and quality of education. *Sustainability*. 2021. Vol. 13 (21). DOI: <https://doi.org/10.3390/su132111721>
- [4] Li YQ, Zhu F., Li P., Wang RC. Design of Higher Education Quality Monitoring and Evaluation Platform Based on Big Data. *Proceedings of the 12th International Conference on Computer Science and Education*. 2017. P. 337–342. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000417426900062>
- [5] Wang H. Study on quality assurance in higher education. *International Journal of System Assurance Engineering and Management*. 2023. Vol. 14 (1). P. 120–127. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13198-021-01206-8>
- [6] Balalaieva O., Shynkaruk O., Pavlyuk B., Bidyuk D., Yashchuk O. The role of education quality monitoring in ensuring quality higher education. *Amazonia Investiga*. 2023. T. 12. № 65. P. 265–275. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI.2023.65.05.25>
- [7] Oseredchuk O., Drachuk I., Teslenko V., Ushnevych S., Dushechkina N., Kubitskyi S., Chychuk A. New Approaches to Quality Monitoring of Higher Education in the Process of Distance Learning. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22. № 7. P. 35–42. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.7.5>
- [8] Grynova M., Dorokhova N., Zhamardiy V., Shkola O. Teaching principles for the development of the quality monitoring system for prospective masters in stomatology in the educational environment of the university. *Revista On Line de Politica e Gestao Educacional*. 2022. Vol. 26 (5). URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000934019500014>
- [9] Oseredchuk O., Nikolenko L., Dolynnyi S., Ordatii N., Sytnik T., Stratan-Artyshkova T. The usage of modern information technologies for conducting effective monitoring of quality in higher education. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22 (1). P. 113–120. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.1.17>
- [10] Cherednichenko O., Yangolenko O. Towards quality monitoring and evaluation methodology: Higher education case-study. *Information Systems: Methods, Models, and Applications*. 2012. Vol. 137. P. 120–127. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000345322600011>
- [11] Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
- [12] Локшина О. І. Становлення та розвиток моніторингу якості освіти : світовий вимір. *Моніторинг якості освіти : світові досягнення та українські перспективи* / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : К.І.С., 2004. С. 28–39.
- [13] Ляшенко О. І. Концептуальні засади моніторингу якості освіти. *Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи* / за заг. ред. О. І. Локшиної. Київ : К.І.С., 2004. С. 21–27.
- [14] Лукіна Т. О. Моніторинг в освіті. *Енциклопедія освіти* / Академія педагогічних наук України ; голов. ред. В. Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. С. 519–521.
- [15] Ілійчук Л. В. Категоріальний аналіз поняття «моніторинг якості вищої освіти» у сучасному науковому дискурсі. *Проблеми освіти*. 2025. Вип. 1 (102). С. 9–27. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-102.2025.01>
- [16] Ілійчук Л. В. Моніторинг якості освіти у вимірі сучасного наукового дискурсу. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2025. № 1 (12). С. 14–20. DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2025-12-1>
- [17] Ілійчук Л. В. Моніторинг якості освіти : концептуальні підходи та проблеми класифікації. *Нова педагогічна думка*. 2021. № 4 (108). С. 16–19. DOI: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2021-108-4-16-19>
- [18] Байдацька Н. М. Педагогічні умови моніторингу якості навчальних досягнень студентів у вищих навчальних закладах недержавної форми власності : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Вінниця, 2007. 220 с.
- [19] Моніторинг якості освіти : принципи, форми, вимоги : довідник посібник / укладачі: Баля С. А., Красовська В. Ю. Хмельницький : ХОІППО. 2013. 61 с.
- [20] Гириловська І. В. Теорія і практика моніторингу якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників : монографія. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д.Г., 2020. 304 с.
- [21] Зінченко В. О. Теоретичні основи моніторингу управління якістю навчального процесу у ВНЗ. *Науковий вісник Донбасу*. 2012. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_1_3
- [22] Касьянова О. М. Моніторинг в управлінні навчальним закладом. Харків : Основа, 2004. 96 с.
- [23] Красильникова Г. В. Моніторингові технології в педагогічній освіті : навчальний посібник. Київ : Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих, 2018. 230 с.

- [24] Лукіна Т. О. Управління якістю загальної середньої освіти : навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2020. 230 с.
- [25] Осередчук О. А. Теоретичні і методичні основи моніторингу якості вищої освіти в Україні : дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04. Хмельницький, 2023. 652 с.
- [26] Островерх О. О. Педагогічний моніторинг як засіб гуманізації освітнього процесу у вищому навчальному закладі : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Харків, 2004. 181 с.
- [27] Приходько В. М. Моніторинг якості освітньої діяльності загальноосвітнього навчального закладу : педагогічні основи й управлінський аспект : монографія. Запоріжжя, 2011. 460 с.

PRINCIPLES OF MONITORING IN THE INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM OF HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION

Iliichuk Liubomyra Vasylivna

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Primary Education and Educational Innovations,

Vasyl Stefanyk Precarpathian National University

Ivano-Frankivsk, Ukraine

ORCID ID 0000-0003-4274-6903

liubomyra.iliichuk@pnu.edu.ua

Abstract. The article provides a theoretical understanding of the essence of monitoring in the system of internal quality assurance in higher pedagogical education as a complex multidimensional phenomenon that integrates managerial, analytical and prognostic functions. Monitoring is seen as a key tool for implementing internal quality policy aimed at the timely identification of educational trends, risks, functional shortcomings and prospects for improving the educational system. The author argues for the feasibility of introducing a systematic approach to monitoring activities in higher education institutions, which provides feedback, increases the validity of management decisions and contributes to the formation of a culture of quality. Within the framework of the theoretical and methodological analysis, the author's system of principles for monitoring the quality of higher pedagogical education has been developed and substantiated, which serves as a holistic conceptual basis for the organisation of monitoring activities in the field of professional training of future teachers. It is noted that the principles not only define the normative and ideological framework of monitoring, but also directly influence its functional content. The proposed five-group classification of principles covers the key determinants of monitoring that ensure its scientific validity, structural and functional integrity, analytical validity, managerial efficiency, and humanistic orientation. It is shown that adherence to these principles is a prerequisite for ensuring the validity, reliability, transparency, and effectiveness of monitoring processes within the internal quality assurance system of educational activities in higher education institutions. The formulated system of monitoring principles creates a methodological basis for the comprehensive, structured, organised, and value-oriented implementation of monitoring activities in higher education institutions, which is a necessary condition for ensuring the quality of educational services.

Keywords: quality of education; monitoring; higher pedagogical education; internal quality assurance system; monitoring principles; monitoring the quality of higher pedagogical education.

References (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Monitorynh yakosti osvity : svitovi dosiahnennia ta ukraïnski perspektyvy [Monitoring the quality of education: global achievements and Ukrainian prospects] / za zah. red. O. I. Lokshynoi. Kyiv : K.I.S., 2004. 128 s. (in Ukrainian)
- [2] Dormal M., Raikes A., McCoy DC. Improving measurement efficiency of an early education quality monitoring tool for majority world countries. *Early Education and Development*. 2025. Vol. 36. № 3. P. 640–662. DOI: <https://doi.org/10.1080/10409289.2024.2423277> (in English)
- [3] Hermosilla P., Munoz-La Rivera F., Ateaga N., Gallardo E. Strategy for the evaluation and monitoring of competencies in engineering programs to improve students' learning and quality of education. *Sustainability*. 2021. Vol. 13 (21). DOI: <https://doi.org/10.3390/su132111721> (in English)
- [4] Li YQ, Zhu F., Li P., Wang RC. Design of Higher Education Quality Monitoring and Evaluation Platform Based on Big Data. *Proceedings of the 12th International Conference on Computer Science and Education*. 2017. P. 337–342. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000417426900062> (in English)
- [5] Wang H. Study on quality assurance in higher education. *International Journal of System Assurance Engineering and Management*. 2023. Vol. 14 (1). P. 120–127. DOI: <https://doi.org/10.1007/s13198-021-01206-8> (in English)

- [6] Balalaieva O., Shynkaruk O., Pavlyuk B., Bidyuk D., Yashchuk O. The role of education quality monitoring in ensuring quality higher education. *Amazonia Investiga*. 2023. T. 12. № 65. P. 265–275. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2023.65.05.25> (in English)
- [7] Oseredchuk O., Drachuk I., Teslenko V., Ushnevych S., Dushechkina N., Kubitskyi S., Chychuk A. New Approaches to Quality Monitoring of Higher Education in the Process of Distance Learning. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22. № 7. P. 35–42. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.7.5> (in English)
- [8] Grynova M., Dorokhova N., Zhamardiy V., Shkola O. Teaching principles for the development of the quality monitoring system for prospective masters in stomatology in the educational environment of the university. *Revista On Line de Politica e Gestao Educacional*. 2022. Vol. 26 (5). URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000934019500014> (in English)
- [9] Oseredchuk O., Nikolenko L., Dolynnyi S., Ordatii N., Sytnik T., Stratan-Artyshkova T. The usage of modern information technologies for conducting effective monitoring of quality in higher education. *International Journal of Computer Science and Network Security*. 2022. Vol. 22 (1). P. 113–120. DOI: <https://doi.org/10.22937/IJCSNS.2022.22.1.17> (in English)
- [10] Cherednichenko O., Yangolenko O. Towards quality monitoring and evaluation methodology: Higher education case-study. *Information Systems: Methods, Models, and Applications*. 2012. Vol. 137. P. 120–127. URL: <https://www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000345322600011> (in English)
- [11] Pro osvitu : Zakon Ukrainy [On education: Law of Ukraine] vid 05.09.2017 r. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (in Ukrainian)
- [12] Lokshyna O. I. Stanovlennia ta rozvytok monitorynhu yakosti osvity : svitovyi vymir. *Monitorynh yakosti osvity : svitovi dosiahnennia ta ukraïnski perspektyvy* [The establishment and development of education quality monitoring: a global perspective. *Monitoring the quality of education: global achievements and Ukrainian prospects*] / za zah. red. O. I. Lokshynoi. Kyiv : K.I.S., 2004. S. 28–39. (in Ukrainian)
- [13] Liashenko O. I. Kontseptualni zasady monitorynhu yakosti osvity. *Monitorynh yakosti osvity : svitovi dosiahnennia ta ukraïnski perspektyvy* [Conceptual foundations of education quality monitoring. *Monitoring the quality of education: global achievements and Ukrainian prospects*] / za zah. red. O. I. Lokshynoi. Kyiv : K.I.S., 2004. S. 21–27. (in Ukrainian)
- [14] Lukina T. O. Monitorynh v osviti. *Entsyklopediia osvity* [Monitoring in education. *Encyclopedia of Education*] / Akademiia pedahohichnykh nauk Ukrainy ; holov. red. V. H. Kremen. Kyiv : Yurinkom Inter, 2008. S. 519–521. (in Ukrainian)
- [15] Iliichuk L. V. Katehorialnyi analiz poniattia «monitorynh yakosti vyshchoi osvity» u suchasnomu naukovomu dyskursi [Categorical analysis of the concept of «monitoring the quality of higher education» in modern scientific discourse.]. *Problemy osvity*. 2025. Vyp. 1 (102). S. 9–27. DOI: <https://doi.org/10.52256/2710-3986.1-102.2025.01> (in Ukrainian)
- [16] Iliichuk L. V. Monitorynh yakosti osvity u vymiri suchasnogo naukovooho dyskursu [Monitoring the quality of education in the context of modern scientific discourse]. *Naukovyi zhurnal Khortytskoi natsionalnoi akademii. Serii: Pedahohika. Sotsialna robota*. 2025. № 1 (12). S. 14–20. DOI: <https://doi.org/10.51706/2707-3076-2025-12-1> (in Ukrainian)
- [17] Iliichuk L. V. Monitorynh yakosti osvity : kontseptualni pidkhody ta problemy klasyfikatsii [Education quality monitoring: conceptual approaches and classification of problems]. *Nova pedahohichna dumka*. 2021. № 4 (108). S. 16–19. DOI: <https://doi.org/10.37026/2520-6427-2021-108-4-16-19> (in Ukrainian)
- [18] Baidatska N. M. Pedahohichni umovy monitorynhu yakosti navchalnykh dosiahnen studentiv u vyshchykh navchalnykh zakladakh nederzhavnoi formy vlasnosti [Pedagogical conditions for monitoring the quality of students' academic achievement in higher education institutions of non-state ownership] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Vinnytsia, 2007. 220 s. (in Ukrainian)
- [19] Monitorynh yakosti osvity : pryntsypy, formy, vymohy [Monitoring the quality of education: principles, forms, requirements] : dovidnyk posibnyk / ukladachi: Balia S. A., Krasovska V. Yu. Khmelnytskyi : KhOIPPO. 2013. 61 s. (in Ukrainian)
- [20] Hyrylovska I. V. Teoriia i praktyka monitorynhu yakosti profesiinoi pidhotovky maibutnykh kvalifikovanykh robotnykiv [Theory and practice of monitoring the quality of professional training of future skilled workers] : monohrafiia. Kamianets-Podilskyi : Vydavets PP Zvoleiko D.H., 2020. 304 s. (in Ukrainian)
- [21] Zinchenko V. O. Teoretychni osnovy monitorynhu upravlinnia yakistiu navchalnoho protsesu u VNZ [Theoretical foundations of monitoring the quality management of the educational process in higher education institutions]. *Naukovyi visnyk Donbasu*. 2012. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_1_3 (in Ukrainian)
- [22] Kasianova O. M. Monitorynh v upravlinnia navchalnym zakladom [Monitoring in the management of educational institutions]. Kharkiv : Osnova, 2004. 96 s. (in Ukrainian)
- [23] Krasyl'nykova H. V. Monitorynhovi tekhnologii v pedahohichnii osviti [Monitoring technologies in pedagogical education] : navchalnyi posibnyk. Kyiv : Instytut pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh, 2018. 230 s. (in Ukrainian)
- [24] Lukina T. O. Upravlinnia yakistiu zahalnoi serednoi osvity [Quality management in general secondary education] : navchalno-metodychnyi posibnyk. Kyiv : Pedahohichna dumka, 2020. 230 s. (in Ukrainian)